

**فشار چرخه سرمایه داری حاکم (دولت - کارفرمایان - پیمانکاران)، برگرده کارگران ،
در عدم پرداخت حقوق های معوقه!**

امیر جواهری لنگرودی

info@karegari.com

نگاهی به روز شمار کارگری دو هفته اخیر نشان می دهد : حقوق های معوقه از محورهای مهم اعتراضات کارگری و از کسری های چشمگیر جنبش مطالباتی کشورمان است.

طول دو هفته گذشته، ما شاهد اعتراضات عدیده ای در این رابطه بوده ایم از جمله :

*- کارگران کارخانه سیمان آباده، اعتراضشان را نسبت به عدم پرداخت بموقع حقوق و پرداخت سیمان بجای حقوقشان... وضعیت پرداخت حقوق کارگران کارخانه سیمان آباده بهتر نشد که هیچ بدتر شد و علاوه بر تأخیرهای چند ماه در پرداخت حقوق کارگران به جای حقوق به آنها سیمان تخصیص داده می شود.

*- اعتراض جمعی از مرغداران شهرستان ارومیه ، در اعتراض به تاخیر ۳ ماهه طلب خود از سوی کشتارگاه مرغ خانگی

*- کارگران مترو تهران اعتراضشان را نسبت به عدم پرداخت حق بیمه، و سایر وجوه قانونی رسانه ای کردند و از کارفرمایان خود حسابی گلایه مندند .

*- اعتصاب کارگران و کارکنان خط فنی راه آهن تبریز و عجبشیر، همچنان ادامه دارد. این کارگران حقوق آذرماه، سنوات و عیدی خود را قبل از نوروز را از شرکت گسترش راه آهن دریافت نکرده و نسبت به عدم پرداخت اضافه کاری و حق مأموریت معترض اند.

*- کارگران روغن نباتی جهان در پی محقق نشدن خواسته‌های خود مقابل استانداری زنجان تجمع کردند. یکی از کارگران این مجموعه به خبرنگار ایلنا گفت: مشکلات روغن نباتی جهان به قوت خود باقی است و کارفرما هیچ اقدام مثبتی برای ادامه روند تولید ضمن مهیا بودن شرایط آن، صورت نداده است. در عین حال او عقیده دارد که منابع مالی کافی برای تهیه مواد اولیه تولید در این واحد وجود ندارد. وی افزود: ۵ ماه معوقات حقوقی، مشکلات بیمه کارگران که ماه‌ها پرداخت آن به تاخیر افتاده و تامین مواد اولیه همچنان گریبان‌گیر این مجموعه است. ...

*- کارگران راه آهن در لرستان نیز با مشکل دستمزدهای معوقه روبرو هستند. این کارگران ۳ ماه حقوق و ۳ ماه بیمه را دریافت نکرده اند. شرکت برای فصل زمستان به کارگران لباس گرم نداده و باید با پول خودشان خریداری کنند.

چنانچه بخواهیم موارد فوق را در کنار موارد مشابه هفته پیش قرار دهیم نمونه های عدم دریافتی زیر روبرو می گردیم :

*- کارگران کارخانه «سامان کاشی بروجرد» در لرستان به رغم وعده‌های داده شده درخصوص پرداخت مطالبات مزدی، درحالی که مطالبات برخی از آنها از مرز ۴۴ ماه نیز گذشته و برخی دیگر تا سقف ۲۰ سال سنوات مطالبات دارند،

*- پرستاران بیمارستان آزادی تهران ضمن انتقاد از وضعیت پرداخت اضافه‌کاری‌هایشان می‌گویند؛ از آذر ماه حق اضافه‌کاری‌شان را دریافت نکرده‌اند و رئیس بیمارستان در پاسخ به درخواست کادر درمانی بیمارستان مبنی بر پرداخت حق اضافه‌کاری پاسخ مشخصی نداده است.

*- کارکنان متروی اهواز در اعتراض به حقوق های معوقه خود بار دیگر تجمع اعتراضی برپا داشتند.

*- جمعی از کارگران سد «چم شیر» گچساران در اعتراض به ۱۲ ماه حقوق معوقه خود دست به اعتصاب زدند.

*- دور سوم از اعتراض کارگران پروژه ساخت قطار شهری اهواز از بیست و سوم دی آغاز شده است. این کارگران در اعتراض به آنچه تاخیرهای طولانی در پرداخت معوقات مزدی خود می‌خوانند، برای سومین بار در سال جاری دست از کار کشیدند و تجمع اعتراضی برگزار کردند

*- جمعی از کارگران و کارکنان پروژه ساخت مجتمع چند منظوره اداری، تجاری و تفریحی آيسان در مرکز شهر تبریز، در اعتراض به ۷ ماه حقوق معوقه تجمع اعتراضی بر پا نمودند.

*- کارگران نیروهای تراورس ایستگاه احمدآباد در هرمزگان در اعتراض به عدم دریافت ۴ ماه حقوق و همچنین عدم دریافت مزایای عیدی و پاداش تا آخر اسفند ماه، تجمع کردند.

*- کارگران و کارکنان پروژه آيسان تبریز در اعتراض به عدم پرداخت ۷ ماه حقوق خود دست به اعتصاب زده و کارگاه را تعطیل کردند.

*- کارگران شهرداری توحید در شهرستان چرداول استان ایلام در اعتراض به ۵ ماه حقوق معوقه

*- کارگران قطار شهری اهواز در حال حاضر حدود ۱۵ ماه مطالبات مزدی عقب افتاده از کارفرمای شرکت پیمانکاری کیسون طلبکارند که مربوط به سال جاری و سنوات گذشته می‌شود.

*- جمعی از کارگران شهرداری آبژدان اندیکا در استان خوزستان در تماس با خبرنگار ایلنا، از چندین ماه مطالبات مزدی پرداخت نشده خود خبر دادند. به گفته این کارگران، در شهرداری آبژدان حدود ۴۰ نفر در بخش‌های مختلف مشغول به کار هستند که دست‌کم ۸ ماه دستمزد پرداخت نشده دارند. جدا از دستمزد، عیدی سال گذشته این کارگران نیز بعد از گذشت ۱۱ ماه از سال هنوز پرداخت نشده است.

*- کارگران شهر داری کرج مقابل شهرداری در اعتراض به عدم پرداخت حقوق خودتجمع اعتراضی بر پا نمودند.

*- کارگران نیروهای تراورس ایستگاه احمدآباد در هرمزگان در اعتراض به ۴ ماه حقوق معوقه

*- کارگران کارخانه سیمان صوفیان در اعتراض به ۳ ماه حقوق معوقه

خبرهای روزشمار کارگری نشان می‌دهند که بحث دستمزد های معوقه جدا از چند واحد بزرگ تولیدی، عمدتاً در سطح واحدهای کوچک به شکل قطعی پاسخ نگرفته و با انواع وعده‌ها، پرداخت علل الحساب های نصف ماه یا ماهیانه در قبال بدهی چندین ماه، عبارتی تسویه بخشی از بدهی، همچنین اخراج کارگران و برخوردهای امنیتی و قضایی و پرونده سازی روبروست. یا اینکه مطالبه دریافت به موقع مزد کارگران از جانب دولت به مثابه بزرگترین کارفرما، خود کارفرمایان و پیمانکاران پاسخ لازم داده نمی‌شود. عبارتی عدم پرداخت حقوق های معوقه در سطوح گوناگون به شکل یک قانون نانوشته تعریف می‌گردد.

چنانچه جمع‌بندی هفتگی و ماهیانه روزشمار کارگری را در برابر جمع بندی اعتراضات سالانه کارگری در حوزه حقوق های معوقه مورد ارزیابی قرار دهیم؛ متوجه می‌گردیم که دستمزد معوقه به مشکل مزمن در شاخه های اصلی تولید بخش های صنعت و معدن و خاصه بخش خدماتی کشور تبدیل شده که همچنان فراگیرتر می‌شود و بخش بیشتری از مزد و حقوق بگیران را دربرمی‌گیرد. این در حالی است که به دلیل کوچک بودن واحد ها و به خاطر پراکندگی آنان، تنوع شاخه های کار و بحران عمومی تولید، پرداخت به موقع دستمزدهای معوقه، بدلیل همان عنصر پراکندگی و عدم وجود تشکل های مستقل کارگری، پیگیری و سازمان دهی مطالباتی بی پاسخ مانده حول حقوق ها، پاداش ها، و سایر معوقه های مزدی نظیر عیدی و اضافه کاری، بر محور محیط کار در حد استثنا باقی مانده است. عواملی که در این میان باید شناخت از اهمیت زیادی برخوردار است:

یکم: حقوقهای معوقه در یک واحد تولیدی می‌تواند سرانجام به توقف در تولید و تعطیلی آن واحد تولیدی منجر گردد. این مسئله طی سال های گذشته درحوزه های معینی خود را نشان داده است که پیگیری علل عمومی آن، ما را با موضوع عدم تشکل یابی توده طبقه برسمحور فوق، یکی از کاستی های پایه ای و ضعف مبارزاتی کارگران را به ما نشان می‌دهد.

دوم: از آنجا که ما فاقد سازمان مستقل سراسری کارگران هم هستیم تا به نوبه خود بتواند بمثابة چتر حفاظتی برای مطالبه گری واحدهای کوچک و پراکنده در حوزه دستمزدهای معوقه عمل نماید، چپستی این مطالبه بیشتر خود را در جامعه کارگری ما نشان می‌دهد.

سوم : خلع وجودی رسانه مستقل و فراگیر کارگری که بتواند به مانند چتر حفاظتی موثر و کارا عمل نماید و خبر های عدم دریافتی های کارگران را به موقع، پوشش خبری و رسانه ای دهد .

چهارم: بی هیچ تردیدی با برآمد توضیحات بالا ،حقوق های معوقه از کار آمد ترین مطالبات بیواسطه طبقه کارگر در سطوح مختلف مبارزه طبقاتی امروز ایران است .

پنجم : آنچه در بحث مربوط به شاخه های گوناگون مبارزات کارگران پیرامون مطالبه وصول به موقع حقوق های معوقه عمل می نماید، می توان به عواملی همچون :

الف - حدت سرکوب بعنوان یکی از موانع تشکل یابی کارگران

ب- پراکندگی کارگران در سطوح گوناگون

ج- عدم برخورداری از وسایل ارتباطی جدید، یا برخورداری بسیار محدود از آن

د- وجود نیروی میلیونی بیکاران که باید آنان را تماما شاغلان دیروزی حوزه های گوناگون کار بحساب آورد؛ در برابر دست یابی به هر نوع کار قراردادی با پذیرش دستمزد پائین و شرایط نامناسب به دلیل رکود اقتصادی و بیکاری گسترده در بین لایه های مختلف این کارگران خاصه کارگران خارجی تبار عمل می نماید.

ششم : شاهدیم که چرخه سرمایه داری حاکم ، همواره پیشدستی نموده و در مقابل هر سطح ساماندهی تحرکات مستقل کارگران ، سرکوب های گوناگون و پیچ در پیچ را سازمان می دهد. احضارها و پرونده سازی ها ، بازداشت ها و زندان ، شکنجه و اعمال سیاست " سرکوب بیرحم و بی هیاو" توسط تمامی ارکان هدایتگر کشور توسط اداره اطلاعات و بازوهای امنیتی آنان بمثابة شمشیر داموکلس عمل می نماید و به مانند یک فشار رُعب انگیز و پُرخطر و به مثابه یک تهدید دائمی که همیشه بر فراز سر سازمان گران تحرکات کارگری موجود است و هر حرکت و واکنشی را دچار مخاطره می سازد و عبارتی همواره بر فراز سر کارگران و سازمان دهندگان جنبش های اجتماعی و مطالباتی عمل می نماید.

کلام آخر:

به نظر می رسد که موضوع واریسی حقوق های معوقه ؛ رابطه متوازی میان درجه آلودگی شاخه های مختلف اقتصاد بحران زده کشور با سیاست های جاری همه قوای درگیر باز پرداخت حقوق ها در برابر عدم وجود تشکل های مستقل به بلای مزمنی بدل شده که همه کانون های درگیر این عرصه را با خود همراه می گرداند .

واریسی این امر در شرایط کنونی مستلزم هم اندیشی و همگرایی همه جانبه ای ایست که باید با آگاهی و درک بالنسبه واقعی از نیروی خود بتوانند در هدایت و سازمانگری این محور مطالباتی قدم بردارند . کاربرد محیط زیست کارگران و ایجاد هسته های خود گردان سفت با ضریب و تلفیق کار مخفی و علنی ، در چنین محیط هایی می تواند به خلع پراکندگی این مبارزه و فرایند تصمیم گیری جمعی بیانجامد .

در ساده ترین عبارت می توان گفت : دستمزدهای معوقه کارگران امروز با همه کانون های تمرکز سرمایه نسبت مستقیم دارد و در هم شکستن اقتدار آنان مستلزم هم اندیشی و جمع بندی واقع بینانه از کاستی ها و تجارب تاکنونی است . وجود بورژوازی ممتاز یعنی سرمایه داران پاچه خوار در پیوند با قدرت مندان رانت خوار به نیرومندترین عامل و حاصل سوداگری در کشور بدل شده اند. امروز دولت

نفتی و دولت مذهبی تمام شریان های اصلی اقتصاد کشور را با بازوی سپاه در دست خود دارند و پدیده ژن های برتر و آقا زادگان و ایت الله های شکر خوار ، ماهی خوار، چایی خوار و زمین خوار و همه چیز خوار، به سهم خویش در مقابل سازمان یابی کارگران ایران از طریق دامن زدن به سوداگری و خفه کردن اقتصاد مولد و نا امن ساختن سرمایه گذاری عمدتا از طریق برخورداری از اقتدار یک دولت استبدادی که همه ی قوانین و ساختارهای موجود را در جهت رودررویی با یک نیروی مستقل به مصاف می طلبد . در این میان لازم است که به این سؤال اساسی پاسخ دهیم : چگونه می توان از موانع موجود عبور نمود و برای دست یابی به حقوق به موقع از سد های تراشیده یاد شده عبور کرد ؟

بدون تردید؛ موضوع عدم تشکل یابی توده طبقه میلونی، پیرامون همین مسئله ، یکی از کاستی های پایه ای و ضعف مبارزاتی کارگران برای دستیابی به این مطالبه را به ما نشان می دهد که باید بر آن فائق آمد. در این راه کارگران باید با تمام نیروی سازمانگر خویش ، برای حفظ و تداوم جنبش های مردمی و برای رشد و گسترش هر چه بیشتر این مبارزه، باید سیاست ردیلانه «سرکوب بیرحم و بی هیاو» را در هم شکنند و خود را برای پیشروی بیشتر و همه جانبه تر سازمان دهند.!

جمعه ۲۶ بهمن ۱۳۹۷ برابر با ۲۵ فوریه ۲۰۱۹